

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

126. In qua forma debeat fieri præsentatio, an scripto an per libellum, vel oretenus, vel certâ formâ verborum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Quaestio 124. Num ad validam praesentationem requiratur, ut fiat per patronum corporaliter praesentem habenti instituere?

Respondeo negativè: sed sufficit facere praesentationem medio procuratore, vel missis literis. Castrop. loc. cit. num. 5. & apud illum Tusch. l. 3. conclus. 592. num. 24. Barb. p. 3. de potest. Episc. alleg. 72. num. 116. juxta clarum textum c. ea noscitur. de his, quae sunt à prael. Porro hoc intelligendum de constituto procuratore, postquam vacavit beneficium, an enim, & qualiter, & in quibus casibus constituitur possit procuratorem, antequam vacet beneficium, in ordine ad praesentandum, & valeat per eum facta praesentatio, dictum fuit supra.

Quaestio 125. Num ad validitatem praesentationis requiratur, ut praesentandus corporaliter exhibeatur, & sistatur praesens habenti instituere?

1. **R**espondeo negativè: potest enim institutori validè praesentari per literas, vel procuratorem à patrono, vel à seipso: ita absolutè docent Castrop. loc. cit. num. 6. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 21. q. 6. Card. Luca de jurep. d. 64. n. 30. citans Lap. alleg. 75. contra Abb. in c. ea noscitur. Corrad. l. 4. c. 2. num. 1. & seq. Lott. l. 2. q. 6. num. 33. & 34. Garciam p. 4. c. 1. num. 16. Lamb. l. 2. q. 11. a. 2. Barb. p. 3. de potest. Episc. alleg. 72. num. 110. Zerol. v. jusp. § 7. Tusch. l. B. conclus. 191. Corrad. p. 4. c. ult. num. 18. & alios, quorum sententiam communem dicit Castrop. è quibus tamen plerique, ut Abb. p. 2. consil. 70. Garc. loc. cit. num. 8. & 25. Barb. loc. cit. num. 118. Lamb. Zerol. admittunt, valere praesentationem absentis, si eam admittat Ordinarius, seu habens instituere (etiam cum clausula: *salvo jure alterius*: vel etiam, si eam non rejiciat: hoc ipso enim censetur admiffa. Lott. num. 43. & 44. citans plures Rot. decis. non tantùm ubi absentis qualitas, seu idoneitas ei nota esset, sed etiam, ubi is ei ignotus est, nisi quòd Barbofa excipiat, praesentatum ad parochiales, eò quòd tunc examen praesentati sit de forma: Quin & eorum aliqui doceant simpliciter, valere absentis praesentationem; dum is notus est habenti instituere; ut Lott. loc. cit. num. 37. citans Abb. & Lamb. intellige, eà notitià, quae concludat ad idoneitatem, ut non egeat examine. Lott. num. 40. Qualis notitia praesumitur in Ordinario ex eo, quòd praesentatus sit diocesanus, juxta Rotam in *Amerina juris patronatus*. 17. Novemb. 1614. Quod et si sibi durum videri, dicat Lott. num. 41. putat tamen hanc praesumptionem praevaleare, si concurrat talis praesentationis admiffio, eò quòd, dum habens instituere talem admiffit, praesumatur habere sufficientem notitiam absentis. Verùm valere praesentationem absentis, etiam independentè ab admiffione Ordinarii, & notitia praesentandi, bene probat Castrop. ex eo, quòd nullus juris textus hanc corporalem praesentiam praesentandi requirat pro praesentatione; sed ad summum pro institutione; cum nequidem aliàs praesentatio absentis, etiam admiffa ab Ordinario, valeret. Hinc ex eo, quòd Trid. sess. 24. c. 18. decernit praesentatum admitti non debere, nisi ab Ordinario examinatus & idoneus repertus fuerit, id necessarium sit, non tantùm in parochialibus (in quibus de forma & substantia est dictum examen) sed etiam in simplicibus, non infertur, dictam praesentiam praesenta-

tioni, sed institutioni faciendae necessariam esse, ut rectè notat Garc. cit. num. 25. Quin &, si ad valorem praesentationis jura exigerent hanc praesentiam, jam nequidem Ordinarius, etsi vellet, posset validè (quòd docent suprascripti AA. & praeter eos Riccius in *pr. resol.* 139. & 141. Innoc. in c. in Lateranensi. de praebend. &c.) saltem dum is cognitus est, admittere praesentationem absentis; quia ea de jure est invalida. Castrop. num. 6. Tamen autem detur verbum illud: *repraesentent*; quo utitur textus. c. cum & plantare. de privileg. denotare corporalem praesentiam (ut probant plures textus juris civil. l. consentaneum. c. quomodo & qualiter iudex; & l. i. ff. de verb. oblig. & tradit Gl. *repraesentare*, in Clem. dudum. de sepulcr. Tiraq. de jure mariti. gl. 6. num. 31. Selv. p. 3. q. 6. num. 7. &c.) adhuc non significare praesentiam corporalem praesentati, sed procuratoris per ipsum. Castrop. cit. num. 6. Idem dici posset de verbo illo: *exhibitio*, dum definitur praesentatio, esse exhibitio personae facta per patronum Episcopo; quamvis non minùs rectè dicitur quoque persona praesentanda exhiberi mediis literis, vel procuratore eam repraesentante. Porro si valida est praesentatio absentis, & aliunde nihil obstat, non video, cur in libertate Ordinarii, seu habentis instituere sit, eam non admittere, cum possit praesentatum ad examen vocare, aut curare examinari, & disquirere de ejus idoneitate, antequam eum instituat.

2. De cetero non attendi istam absentiam, dum pro institutione, seu provisione faciendae recurrit ad Papatum (eò quòd subit aliquid impedimenti, v. g. defectus aetatis, vel qualitatis requisitae in praesentando à fundatore, super quo Ordinarius non potest dispensare instituendo talem praesentatum) sed satis est, constare tunc de consensu patroni (qui etiam consensus patronorum praestitus provisionibus Apostolicis habet vim praesentationis; quin & sufficit ad acquirendam quasi possessionem praesentandi, ut Corrad. in *pr. benef.* l. 4. c. 2. num. 7. & 8. juxta plures decis. Rot. quas citat) docet idem Corrad. *ibidem*. ex Lott. Aditque num. 9. quòd quando absens potest praesentari, posse patrem pro filio, fratrem pro fratre, consanguineum pro consanguineo, amicum pro amico, cum promissione & cautione de rato petere praesentatum institui, & causam institutionis prosequi, & institutionem obtinere: si tamen praesentatus tanquam notus non egeat examine; citatque pro hoc Vivian. in *pr. jurispr.* l. 11. c. 1. n. 3. & 4.

Quaestio 126. In qua forma debeat fieri praesentatio, an scripto, an per libellum, vel oretenus certà formà verborum?

1. **R**espondeo: non requiri, ut fiat per libellum penes acta Judicii, neque ut fiat per scripturam publicam, seu instrumentum publicum; sed fieri potest per scripturam privatam; imo per literas familiares, & absque omni scriptura oretenus. Card. de Luca, de jurep. d. 64. num. 21. & 23.

2. Neque certa verborum forma requiritur, modò sufficienter exprimatur voluntas actualis, quae actu praesentetur. Card. Luca *ibid.* Porro ubi uteretur patronus verbis potius velleitatem, quam perfectam dispositionem ac determinatam voluntatem significantibus, v. g. dicendo: *volo praesentare Titium*: vel *nomino Titium in praesentandum*: vel *praesento Titium*, non exprimendo, ad quid. Card. Luca

loc. cit. n. 24. ait: cum hæc sit quæstio facti & voluntari potius, quam juris, decidendum, & de dicta voluntate judicandum cum regulis generalibus, secundum quas solemus istiusmodi voluntatum perfectionem tam in actibus viventium, quam morientium dijudicare. Illud solum in præsentibus observandum, quod debeat intra terminum à jure præscriptum probari talis voluntas coram habente instituere.

Quæstio 127. An, & qualiter præsentatio possit esse conditionata?

Respondeo primò: per præsentationem (contrarium est in institutione, collatione, & electione, de quo vide AA. paulò post citandos) fieri posse conditionatam, seu sub conditione; quin & dubiam & obscuram, v. g. si diceret patronus, ut Card. de Luca *loc. cit. n. 25.* *præsentò mihi proximiorum in parentela, vel illum, qui me baptizavit, vel relativè ad tertium: præsentò illum, quem Titius præsentabit &c.* modò intra tempus concessum ad præsentandum conditio purificetur, incertitudo & obscuritas certificetur, & fiat clara coram institutore. Corrad. l. 4. c. 6. n. 26. citans Vivian. l. 6. c. 6. n. 24. Card. de Luca. *loc. cit. Garc. p. 3. c. 2. n. 42.* citans Lamb. p. 2. l. 2. q. 3. a. 5. n. 5. Porro si conditio vel incertitudo venit purificanda vel certificanda per habentem instituere, statim dicitur purificata, & certa præsentatio. AA. *idem. loc. cit.* Hinc

2. Respondeo secundò: potest præsentari inhabilis (hoc est, cui deest aliquid à jure vel fundatore requisitum) sub expressa conditione impetrandi à sede Apostolica dispensationem super isto defectu, v. g. super ætate vel qualitate sacerdotis requisita à fundatore, intra tempus tamen datum ad præsentationem patronis, qui proinde pro ea vice privari non possunt potestate præsentandi, tanquam si inhabilem præsentassent; ac proinde collatio devoluta ad superiorem, cujus est instituere, cum præsentatio facta fuerit sub conditione. Corrad. *in pr. benefic. l. 4. c. 6. n. 4. & 26.* juxta decis. Rotæ n. 1173. apud Seraphin. Nequaquam autem in hoc casu impetranda hujusmodi dispensationis pro præsentando inhabili sufficit, fuisse intra dictum tempus datum patronis ad præsentandum porrectam Pontifici supplicam, ac de hoc docere coram Ordinario, nisi fuerit etiam signata, ac saltem datata; licet nondum registrata. Corrad. *n. 5.* Tempus verò devolutionis factæ ad institutorem incipit à die nulliter obtentæ vel etiam denegatæ dispensationis. Corrad. *ibid.*

3. Porro hic observandum ex eodem Corrad. *cit. n. 4.* citante seipsum *in praxi dispens. apost. l. 4. c. 2. n. 14 & seq.* primò nunquam aut rarè dari istiusmodi dispensationem ad partem sine provisione (nisi fortè sint nepotes Cardinalium, aliæve personæ qualificatæ, ut Principum filii, cum quibus ad partem dispensare consuevit; ut nimirum non obstante v. g. defectu ætatis, tunc expressè obtinere possint beneficia simplicia non habentia annexum S. Ordinem) sed solere dari dictam dispensationem insertam in literis provisionis Apostolicæ de beneficio, ad quod orator est præsentatus, perinde ac si collatio ipsa simpliciter spectasset ad ipsum Pontificem, & cum solutione omnium jurium Officialibus Cancellariæ Apostolicæ debitorum. Secundò: quotiescunque Orator ratione alicujus impedimenti sive defectus, sive is sit alicujus à jure, sive à fundatore requisiti, non potest ab Ordinario obtinere collationem vel

B. Leuren. Fori Benef. Tom. 11.

institutionem; ad quem ea aliàs de jure spectaret; recurrendum ad sedem Apostolicam, sive pro nova & simplice provisione cum dispensatione aut, etiam gratia *perinde valere.* Quòd si beneficium pingue est, etiam si sit juris patronatus, etiam laicorum, solere Papam super hujusmodi redditibus aliquam, licet modicam, pensionem, ob favorem personæ sibi bene visæ reservare. Tertio hodie, dum petitur dispensatio super defectu ætatis, etiam præsentati ad beneficium juris patronatus vacans, sive per obitum, sive per resignationem, regulariter non dari dispensationem ultra annum super dicto defectu.

4. De cetero, quid sit specialiter circa adjectam in præsentatione conditionem reservationis pensionis in favorem præsentantis, vel alterius ab eo nominati, vide Card. de Luca *loc. cit. n. 27.* ubi ait: decisionem pendere ab ea distinctione, quæ adhiberi solet circa conventiones inter resignantem & resignatarium, & breviter quoad præsens: dictam conditionem esse licitam si fiat sub expressa reservatione beneplaciti Apostolici, & non vitare actum præsentationis vel collationis; habetur enim pro non adjecta, si Papa neget; qui tamen requirendus est; si tamen adiciatur sine hujusmodi reservatione beneplaciti apostolici, nisi adsit clausula: *non aliàs; sive non aliter; vel alio modo;* seu alia æquipollens, quæ adimat consensum ab actu, potius talis conditio habeatur pro inutiliter adjecta, quam ipsa vitiet talem actum præsentationis, collationis, &c. Proceditque id multò magis, si adiciatur clausula, *omni meliori modo.* Ità Card. de Luca *cit. n. 27.* uti & *in sum. juris patr. n. 107.* ubi hanc doctrinam extendit ad omnem conditionem à jure reprobam, quòd illa adjecta actui, & in præsentationi potius vitata seu nulliter adjecta habeatur, quam actum vitiet.

Quæstio 128. An, & qualiter præsentatio facta pro forma requirat examen præsentati?

Respondeo primò: facta præsentatio ad parochialem requirit essentialiter, seu pro forma examen præsentati. Lot. l. 2. q. 1. n. 45. Paris. *de resq. l. 8. q. 5. n. 37.* & de hoc dictum alibi, ubi de consensu instituendo, videri etiam poterunt Barb. *de off. parochi. p. 1. c. 2. n. 124.* Garc. p. 4. c. 2. n. 22. & seq. Less. l. 2. c. 34. n. 81.

2. Respondeo secundò: non requiri hoc examen pro detegenda habilitate præsentati in ordine, ut præsentatio admittatur; sed in ordine, ut institutio fieri possit, & hæc suum effectum consequatur: unde licet notitia, quam habet Ordinarius, non suppleat hanc formam, ut sine ea possit instituere; licet ea suppleat examen, ut præsentatum recipere possit. Lot. *loc. cit. n. 46.* ubi etiam quòd satis sit, præsentatum ad parochialem postea subijci examini requisito pro forma ante institutionem.

Quæstio 129. An præsentatio vitietur, si patronus dicat: eligo Titium in præsentandum?

Respondeo negativè: Laym. *ad c. perpetuo. de postul. n. 4.* citans Jo. And. Franch. *in idem c.* cum enim præsentatio diversa sit ab electione & postulatione, neque iisdem regulis juris definiatur, ea, quæ aliàs hac in parte de electione & postulatione dicta sunt, ad præsentationem transferri non debent. Unde dum constat de voluntate præsentare volentis, dicta verborum forma est sufficiens. Laym. *ibid.* Porro præsentationis formulam tam

F 3

duar